

26A:4

En huvudman har inte ansetts berättigad att påföra fastighet anläggningsavgift såsom för nyanslutning när servisledningar för va dragits in på fastigheten under 1955 års va-lags giltighetstid.

K. Fastighetsaktiebolag äger fastigheten K 1:114 i Linköpings kommun. Fastigheten ligger sedan tiden före nuvarande va-lagstiftning inom verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen. Va-nätet byggdes ut under 1950-talet, enligt parterna troligen av företaget Cloetta, och togs sedermera över av Vreta klosters kommun. På fastigheten fanns tidigare en vattenkälla. Denna sinade förmodligen i samband med utbyggnaden av va-anläggningen och enligt parterna är det troligt att ledningar byggts in på fastigheten som en kompensation för den sinade källan.

Tekniska Verken i Linköping AB yrkade att Va-nämnden skulle förplikta K. Fastighetsaktiebolag att till Tekniska Verken utge 107 336 kr jämte lagstadgad ränta.

K. Fastighetsaktiebolag bestred Tekniska Verkens yrkande men vitsordade att beloppet var korrekt uträknat.

Tekniska Verken anförde: Fastigheten K 1:114 bildades den 9 november 1946 genom avstyckning från K 1:20. Vid tiden för utbyggnaden av va-nätet, ren- och spillvattennätet på 1950-talet och dagvattennätet på 1960-talet, var fastigheten bebyggd med ett mindre bostadshus och en uthusbyggnad. Den hade då en egen vattenkälla. Hur avloppsfrågan var löst har inte kunnat utrönas. Den 1 januari 1971 bildades Linköpings kommun genom en sammanläggning av bl.a. Vreta klosters kommun och Linköpings stad. Tekniska Verken övertog då huvudmannaskapet för de allmänna va-anläggningarna i Vreta klosters kommun. Vid detta tillfälle fanns inget abonnemangsförhållande mellan kommun och fastigheten, varför den inte heller fördes in i Tekniska Verkens abonnemangsregister. Tekniska Verken betraktade fastigheten som icke ansluten. En genomgång under år 1979 av Tekniska Verkens abonnenter utvisade att fastigheten fortfarande inte var ansluten. Någon kontroll på platsen gjorde emellertid inte. Under 1980-talet visade det sig dock finnas ledningar in på fastigheten. Det fanns en vattenledning till en spolpost och en spillvattenledning till en gårdsbrunn några meter från bostadshuset. Dessa ledningar var anslutna till de allmänna ledningarna. Under 1960-talet drogs en dagvattenledning in till en gårdsbrunn 3–4 meter in på fastigheten. Detta utförande var vanligt inom Vreta klosters kommun när separat dagvattenledningsnät byggdes ut på 1960-talet.

Fastigheten betjänades dock inte av den allmänna va-anläggningen och någon faktisk anslutning mellan den numera rivna byggnaden och dessa ledningar fanns inte. Något va-förhållande var inte etablerat enligt den lagstiftning som föregick nuvarande va-lagstiftning. Fastigheten förvärvades av K. Fastighetsaktiebolag den 12 november 1990. Den 12 april 1994 avstyckade ett område, K 1:748, från K 1:114. K. Fastighetsaktiebolag ingav den 2 maj 1996 en anmälan om anslutning. Tekniska Verken medgav den 14 maj 1996 att anslutning fick ske till befintlig förbindelsepunkt. En serviskarta upprättades som anslutningsritning. Av kartan framgår bl.a. förbindelsepunkternas lägen. Taxeenlig anläggningsavgift för ren-, spill- och dagvatten debiterades den 15 maj 1996 med förfallodag en månad senare.

K. Fastighetsaktiebolag anförde: Ren- och spillvattenledningar om cirka 30 m var indragna till en spolbrunn på fastigheten och dessa har endast bytts ut. Det fanns vattenledningar indragna i det numera rivna huset, men det är oklart om vattnet kom från den allmänna va-anläggningen. I köket fanns ett avlopp, men det är också oklart var avloppsledningen mynnade ut. När vattnet sinade i källan på fastigheten kan den tidigare fastighetsägaren ha erhållit anslutning till ledningsnätet som ett slags kompensation. Denne använde dock inte den allmänna va-anläggningen utan hämtade vatten hos grannarna eller i en öppen källa utanför fastigheten. Fastigheten får anses vara ansluten till den allmänna va-anläggningen sedan tidigare. Ledningarna på fastigheten visar att det från början bör ha funnits något slags överenskommelse, annars hade inte ledningarna dragits in på fastigheten. När ledningarna anslutits till huvudledning skulle debiteringen ha gjorts, eller så skall anslutningen anses vara betald såsom kompensation för olägenheten att bli utan vatten i den egna brunnen. Det är för sent att cirka 40 år senare ta ut avgiften av den nye ägaren.

Va-nämnden yttrade:

Fastighetsägares skyldighet att betala avgifter till huvudman för allmän va-anläggning inträder enligt nu gällande lag (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen), när huvudmannen har upprättat förbindelsepunkt för fastighetens anslutning och underrättat fastighetsägaren om detta. Enligt den äldre va-lagen (1955:314) fick avgifter tas ut av de fastigheter som anslutits till anläggningen. Hur anslutningsbegreppet skulle förstås berördes av Lagrådet under förarbetena till lagen (prop. 1955:121 s. 122 och 127). Lagrådets majoritet uttalade att anslutning i lagens mening torde böra anses föreligga så snart möjlighet till faktiskt nyttjande beretts fastighetsägaren genom att huvudmannen utfört vad på honom skulle ankomma samt att med denna tolkning anslutningsplikten icke innefattade skyldighet för fastighetsägaren att å sin sida åvägabringa de ytterligare anordningar som erfordras för faktisk anslutning. Departementschefens anslöt sig till denna uppfattning.

Till bestridande av Tekniska Verkens krav på anläggningsavgift såsom för nyanslutning enligt 1996 års taxa har K. Fastighetsaktiebolag, som talan får för-

stås, hävdad att fastigheten anslutits till den allmänna anläggningen redan i samband med att denna byggdes ut och att avgiftsskyldigheten fullgjorts genom en överenskommelse om att anslutningen skedde som en kompensation för en till följd av utbyggnaden sinande källa. Fastighetsaktiebolaget får vidare anses ha gjort gällande att om Tekniska Verken har en fordran på anslutningsavgift så är den numera preskriberad.

Parterna är ense om att ren- och spillvattennätet i området byggdes ut någon gång under 1950-talet. Närmare tidpunkt har inte kunnat anges. Parterna är också överens om att anläggningen inledningsvis var enskild men att den blev allmän när Vreta klosterns kommun tog över den. Det är vidare ostridigt att ledningarna även drogs in på den aktuella fastigheten i samband utbyggnaden av anläggningen. En servisledning för renvatten drogs sålunda in på tomten till en spolpost nära huset och en avloppsservis till en gårdsbrunn. Enligt parterna tillkom dagvattenanläggningen under 1960-talet som en allmän anläggning till vilken en servis byggdes in på tomten till en gårdsbrunn. Fastighetsaktiebolagets påstående om att servisledningarna byggts av anläggningens huvudman har av Tekniska Verken lämnats obestridd.

Enligt Va-nämndens bedömning måste genom installationen av spolposten och avloppsbrunnarna inne på fastigheten anses att fastigheten, även om servisledningarna inte skulle ha dragits ända in i bostadshuset, varit ansluten till den allmänna va-anläggningen redan under 1955 års va-lags giltighetstid. Vid sådant förhållande kan Tekniska Verken inte påföra fastigheten anläggningsavgift såsom för nyanslutning under 1996. Tekniska Verkens talan skall därför lämnas utan bifall.

Va-nämnden lämnade Tekniska Verkens talan utan bifall.

Beslut: 1997-01-27, BVa 7

Mål nr: Va 104/96